

Juni 2020

Tænk handleplanen forfra – opsamling på dialogmødet 23.06.2020

23. juni 2020 blev der afholdt dialogmøde om fremtidens handleplaner der tog udgangspunkt i De Anbragtes Vilkårs oplæg og havde til formål at afdække og diskutere hvad både politikere og praksis oplevede i fht. de nuværende handleplaner og hvilke styrker og udfordringer de så i den ramme De Anbragtes Vilkår havde opstillet. I det følgende forsøger vi at opsummere vores indtryk af deltageres budskaber og reaktioner. Opsamlingen skal ses som en nuancering af vores oplæg og ikke en færdig konklusion. Derfor har opsamlingen ikke været sendt til godkendelse hos deltagerne.

På mødet deltog: Gitte Landors (Selveje Danmark), Verne Pedersen (SL), Mette Grostøl (DS), Søren Nielsen (FADD), Lisbeth Waidtløw (LFS), Thomas Vorre (PLF), Susse Kolster (KL), Camilla Fabricius (S), Trine Torp (SF), Brigitte Klintskov Jerkel (C), Mia Nygaard (Københavns Kommune), Kristian Würtz (Århus Kommune), Diana Mose Olsen (Esbjerg Kommune), Christina Diekhöner (Bikubenfonden), Ditte Ehrenreich (Trygfonden), Frank Cloyd Ebsen (KP), Louise Harkes (KP), Henrik Horster (Ankestyrelsen), Inger Winther Johannsen (De Anbragtes Vilkår) og David Adrian Pedersen (De Anbragtes Vilkår).

Det nuværende system opleves ikke hensigtsmæssig af nogen

I dialogen på mødet blev det tydeligt at det nuværende arbejde med handleplaner egentlig ikke opleves værdifuldt eller hensigtsmæssigt for nogen hverken som styringsredskab, samarbejde med barnet, pædagogisk redskab eller politisk ledelse.

Der er en oplevelse af at systemet fordrer et større fokus på om man er god til systemet end om man er god til mennesker. Der kommer naturligt et stort fokus på om der bliver sat flueben, men der er i virkeligheden mere behov for at vide om børnene har det godt. Vi bliver med det nuværende optagede af hvorvidt om samtalen har været afholdt frem for hvorvidt det var en god samtale. Det skal altså handle om den forskel vi gør for barnet. Derfor er der også i gruppen på tværs en enighed om vigtigheden af at få mere fokus på outcome frem for proceskrav. Frank Ebsen understreger i hans oplæg at der ikke i en ny lov må laves flere regler.

Positiv indstilling overfor oplægget

Der var til mødet ikke nogen der gjorde store indsigelser imod det præsenterede oplæg fra De Anbragtes Vilkår og vi tillader os derfor at tænke at det foreslåede som ramme kan give mening både politisk, i praksis og i et børneperspektiv.

Det bliver særligt fremhævet af praksis at det er vigtigt der kommer mere plads til den faglige vurdering og at det er et tiltrængt opgør med handleplanens ofte lidt skøre mål. Søren fra FADD, der til daglig er forstander på Orøstrand, havde medbragt et eksempel på en typisk handleplan hvor der opsat 12 mål for barnet, hvoraf 9 mål er rettet mod barnets adfærd.

Derudover bliver det afgørende at handleplanen som styringsredskab fremover bygger bro mellem de mange aktører og indsatser i et helhedsorienteret perspektiv. Dermed tilslutter gruppen sig vigtigheden af at handleplanen primært er et samarbejdsdokument. Men det understreges at det også for både praksis og policy er vigtigt at det netop er med udgangspunkt i barnets oplevelser og ønsker.

Flere peger på at vores oplæg i sig selv viser nogle af de udfordringer der og at det er en øjenåbner i forhold til hvordan systemet møder barnet.

Undersøgelsen må medtænkes

DS peger på at det er vigtigt at den børnefaglige undersøgelse må indtænkes i en ny systematik og at undersøgelsen som begreb bør være en løbende størrelse. Der er ellers et grundlæggende problem i at der sker en forskydning i tid fra undersøgelse til handling. Flere i salen peger på at der her kan være god læring at hente i Gladsaxe Kommune som netop har arbejdet med at undersøgelse og handling sker sideløbende.

Det er vi i De Anbragtes Vilkår meget enige i, da livet netop ved en anbringelse er meget omskifteligt. Således ændrer barnets livsbetingelser sig markant ved selve anbringelsen og dermed bør undersøgelsen opdateres igen efter kort tid. Måske kommunikerer barnet ikke længere via vrede og affekt, fordi der er kommet ro på, eller måske har barnet fået det mere svært fordi anbringelsen i sig selv været voldsom for barnet og det giver en periode med reaktioner herpå. Begge scenarier fordrer en ny undersøgelse så barnet ikke fanges i et statisk billede. Konkret kunne det i forlængelse heraf overvejes at der altid skal laves en ny undersøgelse ind i ungdommen fx ved det 15. år, da det er et andet perspektiv og der dermed skal laves en ny plan til at følge barnet ind i det unge voksenliv med særligt fokus på uddannelse.

Det er vigtigt at præcisere vi godt må tale om problemer

Nogen havde læst oplægget som at vi næsten foreslår at man slet ikke må tale om at barnet kan have det svært. Det er vigtigt at præcisere at selvfølgelig skal både barnets og familiens problemer afdækkes, beskrives og forsøgt løst gennem rette støtteindsats. Anbragte børn og unge har ofte mange oplevelser med i bagagen og dem må vi ikke være bange for at beskrive og det må forventes at der skal arbejdes med dem. Det er det vi mener med særlige temaområder i vores oplæg.

Men det er vigtigt at sige det ikke må resultere i en isoleret og snæver fortælling om barnet.

Dokumentation er derfor også en del af retssikkerhed for både barn og familie og selvfølgelig skal der dokumenteres. Men der bør ses på hvordan det sikres at dokumentationstonen holdes nøgtern.

Søren fra FADD pegede konkret på mødet på at: Vi skal skrive til børnene, ikke om børnene.

Der skal altså være et rum til den fagprofessionelle dokumentation og diskussion, men det skal altid kunne læses respektfuld.

Vi ser hos De Anbragtes Vilkår at en mulig løsning kan være en højere grad af dokumentationsbaseret supervision som fx Hanne Warming har arbejdet med i det dobbelte blik.

Her mener vi at handleplanen skal være et samarbejdsværktøj der tager udgangspunkt i barnets oplevelser og ønsker, men det er ikke barnets plan.

I forlængelse heraf er det også vigtigt at der er god mulighed for at der føres tilsyn med at barnet har det godt. Det nævnes at særligt plejefamilier hurtigt kan blive meget lukket land

Hvad skal egentlig ændres i loven?

Henrik Horster fra Ankestyrelsen påpegede flere gange i debatten, at meget af det præsenterede egentlig bare kan gøres indenfor den eksisterende lovgivning.

Det bør derfor undersøges hvad der egentlig skal præciseres i loven, men også hvordan det sikres at lovens intentioner overholdes i praksis.

Konkret peges det på fra Verne Pedersen fra SL at der bør indskrives en gradvis tildeling af rettigheder og inddragelse fra start for barnet frem for den hårde skillelinje ved de 12 år.

En vigtig note om arbejdet med frister

DS kom med et supplerende forslag til vores fremsendte forslag omkring frister. Her foreslog de, at man kunne lade sig inspirere af sundhedsområdet, hvor frister er mere kortsigtede og handler om at reagere i langt højere grad. Det ser vi rigtig gode perspektiver i og ser det som et meget konkret forslag der kan løse nogle af de åbne spørgsmål vi har i vores oplæg.

Således bliver det op til anbringelseshjemmet, dagtilbud og skole at give lyd så snart der sker en forandring i barnets liv, der kræver en voksen/forældreopmærksomhed. Det kan fx være barnet ikke vil i skole. Her skal loven præcisere at man som system på tværs af myndighed og anbringelseshjem (og dagtilbud/skole) indenfor fx 14 dage skal have iværksat en plan for støtte. Det samme kunne gøre sig gældende ved kontakt til psykiatrien, mistrivsel, selvskade, brug af rusmidler, rømning, konflikt med biohjem mv. Her skal vi hurtigt "rykke sammen i bussen" og lave en plan for hvordan de voksne bedst kan støtte den unge.

Det sætter krav til at anbringelseshjemmet skal reagere og inddrage sagsbehandler med det samme som så skal forvalte den viden godt.

Henrik Horster påpeger her at man jo godt må handle hurtigere end fristen angivet i loven, og lægger dermed op til at kommunerne jo "bare" kan arbejde hurtigere eller lave indsatser sideløbende med undersøgelsen. Her peger Frank Ebsen på at lovfastsatte frister typisk vil blive retningsgivende for indsatsen og dermed hvor lang tid der går før der fx handles. Altså at hvis der står frister indikeres det at der er en hensigtsmæssig tidsperiode at vente.

Vi tror på at en fastsættelse af reaktionstid, som dermed vil fordre det voksenansvar vi kan opleve, mangler nogle gange, vil være positivt medvirkende til at mindske de skift anbragte børn og unge oplever. Vi hører om mange sager hvor sammenbrud i plejefamilie fx sker fordi myndighed ikke i tide får givet plejefamilien den rette støtte.

En udfordring omkring udskiftning af sagsbehandlere

Det blev flere gange nævnt på dagen, og er også nævnt som en afsluttende opmærksomhed i vores oplæg, at der er et problem med den store udskiftning af sagsbehandlere. Den gode

myndighedsopgave kræver at du kender barnet og egentlig også anbringeshjemmet og det er svært som det er i dag.

Som konkret forslag her, lagde Søren Nielsen fra FADD op til at sagsbehandler kan komme på besøg en dag og se stedet uden det er tilsyn som en investering i relationen.

DUBU fyldte i diskussionen

DUBU fyldte som forventet rigtig meget i diskussionen. Det bliver igen tydeligt at det er svært at putte et komplekst problem ind i et system. Men der var enighed om at et relevant IT-system bør sikre at et billede af barnet, både i bogstavelig forstand og i forhold til hvordan barnet har det.

Barnets bog som supplement til den faglige dokumentation

"Andre har en fotobog, jeg har en sagsakt"

Når handleplanen i højere grad bliver et samarbejdsdokument der styrer indsatsen bliver det vigtigt at der sideløbende introduceres en slags barnets behov der handler om at bygge et livsvidne til barnet. Som citatet indikerer, er det for de fleste anbragte børn og unge alene i deres sagsakter de kan følge deres barndom, men der står sjældent de små ting, finurlighederne og succesoplevelserne. Derfor bør der introduceres et sideløbende dokumentationsværktøj som er en slags barnets bog med billeder, små beskrivelser mv. som er barnets og som barnet kan tage med videre i livet.